

УДК 81'35:378.091.212:636.09-051

Погоріла С. Г.

к. пед. н., доцент

доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9202-0994>

Тимчук І. М.

к. пед. н., доцент

доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID: <http://orcid.org/000-0001-5018-0458>

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ВЕТЕРИНАРІЇ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ФАХОВОЮ ТЕРМІНОЛОГІЄЮ

Анотація. Окреслено методичні засади формування орфографічної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини під час вивчення фахової термінології. Запропоновано систему вправ, спрямованих на вироблення стійких орфографічних навичок у професійно зорієнтованому мовленні.

Ключові слова: орфографічна компетентність, ветеринарна термінологія, професійне мовлення, правописна норма.

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні висуває високі вимоги до професійної комунікації майбутніх фахівців, а професійна підготовка лікарів ветеринарної медицини передбачає формування високого рівня мовно-комунікативної культури, складником якої є орфографічна компетентність. У професійній діяльності ветеринарний лікар постійно працює з фаховою документацією, науковими текстами, протоколами лікування, ветеринарними звітами, що потребує дотримання норм сучасної української літературної мови. Орфографічна грамотність є не лише складником загальної культури особистості, а й показником спроможності фахівця. Помилки в оформленні ветеринарної документації, рецептурних бланків чи наукових звітів можуть призвести до неоднозначного трактування фахової інформації, що є неприпустимим у медичній та ветеринарній практиці.

Проблема удосконалення орфографічної компетентності студентів у процесі вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» набуває особливої актуальності в умовах компетентнісного підходу до освіти, адже сучасна вища школа орієнтується не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на формування практичних умінь правильного використання мовних засобів у професійній комунікації.

Особливої уваги потребує робота з термінологією ветеринарної медицини, яка характеризується значною кількістю іншомовних запозичень, складних слів, латинських назв та терміноелементів. Труднощі виникають під час написання складних прикметників (ветеринарно-санітарний, клініко-діагностичний), термінів із префіксоїдами (біобезпека, зоонозний), запозичених слів (дегельмінтизація, вакцинація), варіантних форм (чипування / чіпування). Тому виникає потреба в розробленні методично вивіреної системи роботи, яка забезпечить формування орфографічної компетентності студентів ветеринарних спеціальностей.

Наукові розвідки дають підстави стверджувати, що проблема формування та удосконалення орфографічної грамотності здобувачів вищої освіти має потужне теоретичне підґрунтя і широко висвітлена в методичній науці, та специфіка роботи з науковою термінологією в аграрних закладах освіти потребує подальшого вивчення та систематизації.

Проблему формування орфографічних умінь і навичок досліджували І.Хом'як, Н.Попович, В.Вітюк, І. Голубовська, В. Підгурська та інші вчені. [1; 2; 3].

Оскільки важливим аспектом формування орфографічної грамотності та культури усного і писемного мовлення здобувачів вищої освіти є робота з фаховою термінологією, працюючи з темою «Наукова термінологія у професійному спілкуванні», обов'язково розглядаємо поняття термінів, їх види, будову та походження, працюємо з термінологічними словниками, розмежуємо поняття *терміни* та *професіоналізми*.

Ефективне формування орфографічних навичок майбутніх фахівців потребує систематичної роботи з термінами в реальному науково-професійному контексті, що забезпечує усвідомлене засвоєння орфографічних норм і правил уживання термінів.

Формування орфографічної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини доцільно здійснювати на основі професійно орієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів, що забезпечують інтеграцію мовної підготовки з фаховим змістом, передбачають відбір орфографічного матеріалу з урахуванням актуальної ветеринарної термінології (анатомічної, клінічної, фармакологічної, паразитологічної). Орфографічні норми засвоюються не ізольовано, а в контексті майбутньої професійної діяльності.

Дієвим методом формування професійної орфографічної грамотності є написання термінологічних, вибіркових та самодиктантів фахового спрямування (Наприклад, за темами: «*Інфекційні хвороби тварин*», «*Фармакологія*»). Дієвими є вправами на контекстуальне вживання термінів (складання речень і міні-текстів з новими термінами; написання коротких

фахових повідомлень, рекомендацій, протоколів огляду тощо) оскільки правопис термінів краще засвоюється через професійне мовлення.

Ефективною для майбутньої практики лікарів ветеринарної медицини є робота з редагування текстів фахового спрямування: історій хвороб, ветеринарних висновків, інструкцій; творче редагування з дотриманням норм науково-професійного стилю; вправи на заповнення пропусків у фаховому тексті з довідковими словами та добір термінів відповідно до контексту.

Практикуємо різні види роботи з науковим фаховим текстом (1. *Прочитайте фрагмент наукової статті з ветеринарної медицини. Складіть анотацію (3–5 речень), зберігаючи термінологічну точність і правильне написання термінів.* 2. *Випишіть терміни з фахового тексту, поясніть їхнє значення та складіть з ними власні приклади речень, дотримуючись норм наукового стилю*). [4, с.33].

Формування орфографічної компетентності майбутніх ветлікарів є необхідною умовою їхньої професійної підготовки. Ефективність забезпечується системним використанням різних видів вправ, орієнтованих на практичну діяльність, а також упровадженням редакторських форм роботи. Перспективним напрямом є створення електронних тренажерів і міждисциплінарних навчально-методичних комплексів.

Список літератури

1. Попович Н. Розвиток орфографічної компетентності здобувачів вищої освіти у процесі викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». [Назва видання / Матеріали конференції]. № 15 (2025): Педагогічна Академія: наукові записки

2. Вітюк В. Аналіз основних причин правописних помилок студентів закладів вищої освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 28, т. 4. С. 315–319.

3. Голубовська І., Підгурська В. Правописна підготовка студентів назаняттях з української мови за професійним спрямуванням. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 35. Т. 2. С. 231-237

4. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з модуля «Наукова комунікація у професійному спілкуванні» дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 211 «Ветеринарна медицина / С.Г.Погоріла, І.М.Тимчук, Н. Ю.Римар. Біла Церква, 2022. 99 с.